

Nr 80.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 30 april 1912.
» » » i Andra kammaren den 30 april 1912.

Riksdagens skrifvelse till Konungen angående åtgärder för motarbetande af missbruk af tobak och kaffe.

(Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande nr 11.)
(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen har framställning gjorts hufvudsakligen i syfte, att åtgärder måtte vidtagas från det allmännas sida för motverkande af inom vårt land rådande tobaks- och kaffemissbruk.

Hvilken mening man än må hysa om skadligheten af ett måttligt bruk af tobak och kaffe, torde man få medgifva, att missbruk kan förekomma och äfven alltför ofta förekommer. Härpå tyder utan tvifvel i sin mån den alltjämt stegrade förbrukningen af såväl tobak som kaffe.

I fråga om tobaken skulle upplysning om dess skadliga verkningar lämpligen kunna meddelas för den skara unga män, som årligen vapenöfvas, därvid särskildt borde omförmälas det ur såväl hygienisk som estetisk synpunkt förkastliga bruket att tugga snus. Vidare skulle för att minska faran af tobaksmisbruk vissa lagstiftningsåtgärder kunna vidtagas, i hvilket hänseende synes böra ifrågasättas bestämmelser om förbud att försälja tobak till minderåriga.

Bihang till Riksdagens protokoll 1912. 14 saml. 25 häft. (Nr 80—82.)

Till förekommande af missbruk af kaffe torde däremot alla åtgärder af legislativ natur vara uteslutna. Hvad i sådant afseende skall uträttas, torde böra åstadkommas genom ett väl anordnad upplysnings- och undervisningsarbete. Framför allt synes man i tal och skrift böra söka bringa den stora allmänheten en klar uppfattning om den skadliga seden att låta kaffet utgöra en väsentlig del af hemmets dagliga kost för barnen. Missbruk af denna dryck torde förnämligast hafva vunnit indesteg bland de kroppsarbetande samhällskretsarna, och upplysningsarbetet måste således inriktas på att nå dessa. Det är därför af vikt, att frågan här om ej försummas vid undervisningen i folk- och småskolor samt naturligtvis ej heller i seminarierna. Redan nu torde på åtskilliga håll upplysningar om tobakens såväl som kaffets skadliga verkningar vid öfverdrifvet bruk gifvas i nämnda läroanstalter; och torde det vara att hoppas, att denna fråga ännu mer kommer att uppmärksammas af våra undervisare, hvilket bland annat synes framgå af det förslag, som folkundervisningskommittén afgifvit beträffande folkskoleseminarierna.

Riksdagen har sig bekant, att en folkskrift om kaffemissbruket bland barnen, afsedd att spridas genom folkskolorna, utgifvits med statsunderstöd uti ej mindre än 300,000 exemplar. Ännu ett sätt att nå de vidaste kretsar af vårt folk vore enligt Riksdagens mening att i den vanliga 14-öres almanackan låta införa en lättfattlig framställning om skadligheten af tobaks- och kaffemissbruk.

Vidare vill Riksdagen framhålla behovet af hushållsskolor och hushållskurser för flickor och unga kvinnor såväl ur allmogeklassen, som industriarbetarnas led, där de grundligare än nu få inhämta konsten att tillreda sund, välsmakande men dock billig föda. De skolköskurser, i hvilka flickorna i skolåldern mångenstädes deltaga, äro visserligen af stort gagn, men tyvärr hafva så många af de unga kvinnorna glömt de kunskaper, de i skolköket inhämtat, då de själfva som vuxna gå att bilda ett eget hem. Efter skolans slut komma de kanske till fabriken, de syssla under några, kanske många år, icke alls med husliga göromål och glömma därunder, hvad de måhända en gång inhämtat. En repetitionskurs för mera vuxna kvinnor skulle säkerligen fylla ett verkligt behov.

En god och praktisk undervisning i sådant hänseende torde kunna bidraga till bättre insikt om verklig födas företräde framför den nu så vanliga kaffedieten för äldre som för barn.

Till sist vill Riksdagen erinra, att om en minskning kunde åstad-

kommas i tobaks- och kaffekonsumtionen, skulle detta därjämte ur nationalekonomisk synpunkt vara önskvärdt. Importen af dessa artiklar har nämligen enligt tillgängliga uppgifter ett rätt väsentligt inflytande på vår handelsbalans.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kungl. Maj:t snarast möjligt låta utreda, hvad från det allmännas sida, särskildt genom upplysningsverksamhet, kan åtgöras för att stödja sträfvandet att motarbeta missbruk af tobak och kaffe, äfvensom vidtaga de åtgärder, som häraf kunna föränledas.

Stockholm den 30 april 1912.

Med undersåtlig vörndnad.
